

In festo natiuitatis xpi

tebat veniā a virgine de suspitiōe quā de ipsa habuerat dicēdo. **B**ēdicta quare nō dixistis mihi. quia ego credidissē vob. **E**t q̄ dulcis ipsa ipsum cōsolabat cōgratulando q̄ esset sponsus et socius matris filij dei et ei⁹ nutrice⁹. **B**enedicta societas. **I**te q̄ reuerēter vterq̄ deū adorabant in vtero virginis incarnatū. **I**do si vultis habere societate istam vobiscū. faciatis sicut faciebat vnus mercator valenti⁹ qui quolibet anno i die natiuitatis inuitabat vnū paupem senē et aliq̄m mulierē habentē filiū puulum qui rēpresentabant sibi virginē cum filio et ioseph. **D**e quo fuit reuelatum q̄ in morte apparuerūt sibi x̄go cuz filio et ioseph di. **Q**uia recepisti nos in domo tua. ideo nos recipiem⁹ te in domo nostra. **D**e h̄ die x̄ps. **M**atth. xxv. **A**mē dico vob. **Q**uicquid fecistis vni ex minimis mei mihi fecistis. **I**do illud q̄d expenderetis in ludo detis paupib⁹ amore xpi. **P**aupes autē qui nō habent nec possunt tibi presentare pecuniās. p̄nt adin⁹ p̄sentare cras tot **A**ue maria quot dieb⁹ ip̄m portauit in vtero. vltor quot hebdomadis vel mētib⁹. **H**ebdomade sunt. xl. **M**ēses vero nouē. dies vero. cc. lxxviij

In Natiuitate xpi. Sermo

Natus est vobis

Nodie saluator. **L**u. ij. **S**ermo noster erit de natiuitate dñi nostri iesu xpi et virginis p̄ti. **S**ed vt sentiat̄ dulce dinem spūalem hui⁹ festi salutabim⁹ matrē dei gloriosam et c. **N**atus ē vobis hodie et c. **A** p̄ncipio mundi vsq̄ ad natiuitatē xpi nō fuerūt auditū tam boni rumores nec tam vtilēs hominib⁹ sicut sunt rumores thematis p̄positi di. **N**atus est vobis hodie. et c. omib⁹ qui eratis p̄ditū et ad infernū damnati et sententiati. **D**ecarati onem hui⁹ b̄ndicte natiuitatis comprehendendo in quinque conclusionibus.

- P**rima q̄ ista b̄ndicta natiuitas fuit antiq̄t⁹ p̄ scās p̄sonas desiderata ardēter.
- S**ecūda q̄ ista b̄ndicta natiuitas fuit p̄ iudeos min⁹ apreciata crudeliter.
- T**ertia q̄ ista b̄ndicta natiuitas fuit p̄ deū celebrata potenter.
- Q**uarta q̄ ista b̄ndicta natiuitas fuit p̄ virginem mariā abscondita humiliter.
- Q**uinta q̄ ista b̄ndicta natiuitas fuit p̄ scōs angelos publicata patēt. di. **N**at⁹ ē vobis hodie et c. **E**t q̄ vellet curiosē p̄dicare oēs q̄nq̄ conclusiones esset nimis p̄lixus. **E**t omēs tangunt in themate. **I**n quo q̄nq̄ sunt dictiōes. **P**rima ḡ tangit i prima dictione. **S**ecūda i secūda. et tertia in tertia. et sic de alijs. **D**ico primo q̄ ista b̄ndicta natiuitas fuit antiq̄t⁹ p̄ sanctas p̄sonas ardēter desiderata. **E**t vt meli⁹ istā conclusionē intelligatis audite p̄bolam. **R**oueritis q̄ fuit quedā magna et nobilis ciuitas optime populata que fuit ab ini-

micis crudeliter obfessa impugnantib⁹ eā omni genere armorū intantū q̄ iam eis deficiebāt cibaria. t̄m durauit obsidio nec inimici volebāt eos recipe ad vitam nec misericōdiaz facere aliquā. imo occidebant eos statim. **S**ciens autē hoc rex et dominus ciuitatis secreta misit nūcios et l̄ras ciuitati eis intimādo q̄ ipse veniret ad eos p̄sonalit⁹ et liberaret eos cū esset potēs. **D**e quo ciues multum fuerūt gauisi. et ardēter quotidie spectabāt eius aduentū. **R**ecte ita fuit de isto mūdo. **C**iuitas ista magna et nobilis fuit et est natura humana. **E**t q̄s possēt numerare quot ciuitates fuerunt et habitatores in ea. ab adam vsq̄ ad natiuitatem xpi. cū transiuerūt s̄m aliquos doctores vltra q̄nq̄ milia annorū. que fuit obfessa q̄tidie a crudelibus inimicis. scz infinitis demonib⁹ impugnantib⁹ eam diuersis temptatiōibus cuz b̄listis de miserijs et afflictionib⁹ intrin⁹ q̄ iam deficiebant esce seu victualia spiritualia. de q̄bus dicit christus. **N**ō in solo pane viuit homo. sed in omni verbo quod p̄cedit de ore dei. **M**atth. iij. **L**icet haberent doctrinā mosaycā. sed nō dabat vitam eternā. nec habebāt potū. id ē. p̄missionē spūalium que refrigerant aīas. **E**t q̄n aliq̄s exibat de ciuitate. s. p̄ mortem. statim sine misericōdia capiebat et in carcere inferni incarcerabatur. **D**eus autē dñs hui⁹ mundi volēs cōsolari ciues secreta misit eis nuncios scz scōs patriarchas et p̄phetas. cum l̄ris suis nunciando eis q̄ ip̄emet p̄sonaliter veniret ad liberandū eos. **D**e q̄ multum gauisi ciues et habitatores ciuitatis mittebant sibi supplicationes scz deuotas orationes. vt veniret et liberaret ciuitatem. **P**rimo venit **M**oyse dicēs deo patri. obsecro te dñe mitte quem missurus es. **E**xod. iij. put promissi sti. **S**ecūdo **D**auid ex pte ciuitatis toti⁹ dicēs filio. **D**ñe exita potentia tuam et veni vt saluos facies nos. **p̄s. lxxix.** **T**ertio **S**alomon dicens spiritui sancto. **M**itte illā de celis sanctis tuis. et a sede magnitudinis tue vt mecū sit et mecum laboret. scz cōtra inimicos. **S**apient. ix. **N**ō mitte illam scz p̄sonam christi in carne humana. qui mittit a patre spūsancto q̄ntum ad humanitatē. **Q**uarto **E**saías dicēs. **U**tinam dirumperes celum et descenderes. **E**sa. lxxij. **A**lij dicebāt **V**eni dñe et noli tardare. relaxa facinora plebis tue israel et c. **R**ex autē auditis his supplicatiōibus misit secreta vnū nunciū ciuitati qui diceret ex pte sua. **A**parebit in finem et nō mentietur si moram fecerit expecta eum. quia veniens veniet et nō tardabit. **A**bacuc. ij. **E**cce quō ardentē desiderabāt. et dicebant s̄m **A**mbrosium. **Q**uo modo veniet quādo nasceatur quando apparebit putasne videbo. putasne durabo. putasne hic me inueniet illa natiuitas. **S**i oculi mei videbunt per quem oculi cordis reuelabunt. o si oculi mei videbunt quod credo in scripturis dei. **E**t q̄to

Sermo

magis appropinquabat tanto magis desiderabatur. viam veniendi incepit ipse in die sue conceptionis. Ideo feruentissime desiderabatur a beata virgine Maria matre sua et a sancto Ioseph qui quotidie computabant dietas cupientes videre diem ingressus sui in hunc mundum. Virgo ipsum portauit nouem mensibus et sex diebus. quod sunt centum et sexagesimae dies. Ideo in persona christi dicit scriptura sancta. Sum inquit et ego mortalis homo filius hominibus et in ventre matris figuratus. scilicet figura hominis sum caro. et mensuram tempore. Sapientiam. vnde propter hoc virgo Maria et Ioseph scientes futurum prope aduentum preparabant se ad ipsum deuote recipiendos. Virgo autem preparabat panniculos de lana et de lino. sicut faciunt mulieres quando sunt iuxta partum. Ioseph autem emerat unum vitulum ut faceret illa die natiuitatis magnam festum. Sed interim dicit Lucas. quod exiit edictum a cesare Augusto. ut describeretur vniuersus orbis. Lucus. ij. Non voluit describi mundum Augustus. quia voluit scire quot essent prouincie quot ciuitates quot homines. Nota magna tristitiam Ioseph. quando audiuit edictum imperatoris. quia sub pena mortis singuli profiterentur in ciuitate natiuitatis. Ioseph qui erat de ciuitate bethleem de genere dauid incepit flere. dicit. Domine miser vado bethleem non videbo istam benedictam natiuitatem a sanctis patribus tam diu desideratam. Sinon vado. ero inobediens et occidam. Nec etiam videbo dictam natiuitatem. sic tristis venit ad domum. Virgo autem Maria consolabatur eum. Ita debet facere vxor. dicit. Domine pater et quid habes modo. quia deberetis gaudere. quia saluator est nasciturus in brevi. Tunc Ioseph narrauit virgini Marie. edictum imperatoris et causam sue tristitie. Ad quod virgo respondit. pater non ploretis quoniam ego pro consolatione vestra vadam vobiscum quod etiam sum de progenie dauid. Ioseph ex vna parte letabatur quod non videret ire. Ex alia parte dubitabat quid dicerent libi gentes. quod duceret secum mulierem iuuenem grauidam et partum prope. Item quid si pareret in via. Ad quem virgo. pater non curetis de locutione gentium ex quo intentio est bona. Voluntas dei est quod vadamus bethleem quoniam nasciturus est ibi saluator. Iuxta prophetiam Michae. v. Et tu bethleem effrata puulus es. scilicet locus in milibus iuda. ex te mihi egredietur qui sit dominator in israel etc. Virgo autem Maria melius sciebat bibliam quam prophete. ut dicit Origenes. Et parauerunt se et recesserunt de ciuitate nazareth Ioseph cum virgine in asino equitante. Ioseph procedente vinculum asini et bouis quem ducebat trahentem. Ecce regina paradisi qualiter ibat associata. Tunc fuit completa prophetia Aggei. de hac mutatione. dicit. Adhuc unum modicum est. et ego mouebo celum et terram et mare aridam. et mouebo omnes gentes et veniet desideratus cunctis gentibus.

Aggei. ij. Nota unum modicum. quia modicum tempus fuit a prophetia Aggei usque ad christum. et ego mouebo celum vbi loquitur de celo empyreo immobili. Dicit sanctus Thomas in prima parte. quod quando aliquis angelus habet a deo aliquam reuelationem statim ille reuelat alijs. Itaque ibi nihil teneat secretum. Ideo archangelus gabriel in consistorio sancte trinitatis quando habuit reuelationem incarnationis et natiuitatis filij dei de qua ipse erat nuncius. statim ipse reuelauit omnibus alijs. et sic celum fuit motum ad gaudium et letitiam et tripudium propter eorum ruine reparationem. Item ego mouebo terram. terra virginea dicitur virgo Maria que debuit producere fructum vite que fuit mota in angeli salutatione. Cum turbata cogitabat qualis esset ista saluatio. Lucus. j. Item mouebo mare et aridam quoniam ex edicto imperatoris gentes proferebantur in ciuitatibus suis quedam pro mare quedam pro aridam. Tunc veniet desideratus cunctis gentibus. patet prima conclusio. Secunda conclusio dicit quod hec benedicta natiuitas fuit per in deos viliter apreciata. Dicit historia quod quando Ioseph cum virgine fuerunt in ciuitate bethleem non inuenerunt hospitium nec aliquam domum. nec hospitale vbi vellent eos recipere. Ad hoc assignantur tres rationes. Prima quia venerunt de vltimis et habuerunt ire spaciose per viam. Ideo qui venit extremus iratum sepe videmus. Secunda igitur illa ciuitas bethleem esset parua abundabat multum in militibus et ciuibus et nobilibus qui erant de genere dauid qui fuit natus in illa ciuitate quod miserant nuncios pro habendis hospitibus. Tertia ratio fuit auaricia hospitaliariorum qui quando videbant Ioseph pauperem cum muliere grauida cogitabant quod occuparent vnam domum et quod modicum lucrarent cum eis. Ideo etc. Ad practicam et potestis cogitare quomodo fuit quoniam Ioseph cum virgine in asino equitante intrauit per portam ciuitatis statim diuertit ad primum hospicium ne haberet discurrere per ciuitatem querens si posset ibi hospitari. Cui dixerunt et quot estis etc. et quoniam videbant quod erant solum duo et cum boue et cum asino cogitantes modicum haberemus dixerunt sibi. transeatis vltra. quia hic non est locus pro vobis. Qui inierunt ad aliud hospicium. Responderunt quod totum erat plenum. Cogitate hic tristitiam Ioseph et verecundiam virginis marie sic ire hostitatem. Sed virgo patienter sustinebat et consolabatur Ioseph. Deinde inierunt ad aliud hospitium vbi dixerunt quod totum erat plenum pro tali domino vel pro tali venturis etc. Videns Ioseph quod pro pecunijs non inueniebat hospicium querebat amore dei ut in aliqua domo illa mulier grauida partum prope recipetur nec inuenit in tota ciuitate. immo dicebant sibi. Domine bene videtur certe quod estis zelotipus de vxore vestra. et quare posuistis ipsam grauidam in via. Et pauper homo flet

In festo natiuitatis xpi

Ad quē virgo. Pater habeam? patientiā et perquiramus aliud hospitale. et sic iuerunt ad vnuz hospitale querēdo si possent ibi recipi amore di Respōdit hospitalari. Vos sanī estis et domus ista est p infirmis nec potestis hic accipi. Jō parcatis. Nam autē hora iam esset tarda. nec inuenirent aliquod hospitium dicebat Joseph. O dñe h sunt petā tua. Cūq; inuenissent vnū porticum in via publica in qua erat p̄sepe. in quo forēses qñ q; ponebāt aialia sua. dixit xgo. Pater h poteri mus stare quia nō est honestum ire p villam tali hora. Dixit Joseph. O miser et nunq; inueniemus aliquā domum. Dixit xgo Maria. Pater totus mūdus est domus dei. Ideo stemus hic. Tunc Joseph cum maxima reuerētia deposuit virginē de asino et intrauerunt porticū. et ioseph posuit vnā flaciātā quā portauerat in asino pro cortina ne viderent. et iuit ad emendū paleam et carbones ppter frigus. Et de modica palea fecit lectum regine celi dicēdo. O dñe qd dicit mī hi q; in tali lecto collocauerim matrē vram. Et i illo porticu steterunt ad minus. xiiij. dieb. Quia dicit glosa sup Matth. ij. Q; reges oriētī adhuc inuenerunt regē christū in illa porticu. Ecce palacium regine paradisi. Ecce quō illa natiuitas glorioza fuit a iudeis min⁹ apreciata. Hoc reuelauerat deus hieremie pphete. q; flens dicebat i psona iudeorū. Tibi peccauim⁹ expectatio israel. saluator noster in tempe tribulatiōis q̄si colonus futurus es in terra. et quasi viator declinans ad manendū. futurus es sicut vir vagus et fortis qui nō pōt saluare. Hier. xiiij. Tūc ista pphā fuit completa. patet sc̄da cōclusio. Moraliter quilibet vestrū modo in corde suo dicit. O si ego fuisset tūc ibi et cognouisset eū ego recepisset eum in domo mea etc. Utinā vos nō sitis in eadem cōdemnatione vel crudelitate cū iudeis. et nunquid hodie vidistis virginē grauidā in ista villa cum ioseph. et tū nō recepistis eā. Virgo quida de filio dei est hostia cōsecrata quā ducit sacerdos vt ioseph. Quis vestrū recepit eā cōicando deuote. Credo q; nullus. de bono p̄silio debetis sibi p̄parare domū cōscientie p cōtritiōnē cōfessionē et satisfactionē. sed mlti excusant se vt iudei dicētes. Ego habeo recipe vnū magnū mīlitem. s. dñm caponē. dominū hedū. dñm porcū. Alius dicit. ego habeo recipe magnā dñam nobilem. s. dñam gallinā. Ali⁹ dñam pdicē. etc. sed nolunt recipe dñm iesum christū. De qb; dic̄ Johannes in euangelio. In ppria venit et sui eū nō receperunt. quotq; autē receperūt eum dedit eis p̄tatem filios dei fieri. Joh. j. Tertia conclusio dicit q; ista bñdicta natiuitas fuit p deum celebrata potenter. Virgo Maria existens in illa porticu vt dicit in medio pamentorū circa mediā noctē venit hora ptus. quā sensit xgo maria nō sicut ceterae mulieres. quia p̄usq; sentiāt p̄tū hnt

dolores misērias et tristitias in corpore et facies mortificat. Sed xgo Maria habuit alia signa. s. illuminationes singulares. cōsolatiōes et dulcedines cordis et delectatiōes maximas magis q; alias. et facies eius resp̄lēuit. Quod vidēs ioseph dixit. Bñdicta quid ē hoc. R̄ndit. Pater modo venit hora p̄t mei. Ioseph surrexit subito. vt vocaret obstetrices. Sed xgo p̄hibuit eū dicē. Pater sicut in cōceptione nulla creatura fecit aliqd sic etiā nec in natiuitate. Cogitate quō dixit Ioseph. Bñdicta vos nō estis sup hoc expta neq; ego etc. Et xgo. Pater nō curetis. quia pater celestis p̄uidebit. id est. deus. Jō liber de infantia saluatoris qui ponit q; ibi fuerūt mulieres est reprobatus ex decreto Pelagij pape. Hieronymus. Nulla ibi obstetrix nulla muliercularū sedulitas interfuit. sed subito sicut radius sol transeat p fenestrā vitreā sine fractione. sic xpus sol iusticie transiuit p portā vteri virginis sine aliqua fractione et corruptione tanq; sp̄sus d̄ thalamo suo. Quem virgo recepit manibus pprijs genibus flexis. cū maxima reuerētia et veneratione adorando ip̄m et dicēdo. O dñe vos bñ ueneritis de celo in terram p saluatiōe hominū O dñe desideratus a sanctis patriarchis et pphetis adoro vos. quia inq̄tū deus estis creator meus et inq̄tum homo estis filius me⁹. et osculabaf eū in pedibus tanq; d̄. modo in ore tanq; filius modo in manib; tanq; creatorē omniū rerū. modo in fronte tanq; filiū suū dicēs. O dñe tantam grām mīhi fecisti. Adorauit eū centū vicibus Et vt quidā dicit ait. Tu es dñs deus meus. tu es redemptor meus. tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹ Amb. O beata virgo q; nobis posses archana tui cordis referare. cū hinc adorares natū tuū vt deum et illic osculareris vt filiū. Ioseph autē flēs p̄ gaudio dicebat. Benedicta p̄mitte mīhi adorare filiū tuum et filium dei tādiu desideratū. etc. Sic quō adorabat eum. d. O dñe tantā gratiaz mīhi fecistis q; reges et pphete voluerunt vos videre et nō viderunt. et mīhi peccatori fecistis tantā grām vt vos videam. Tunc infans ppter frigus cepit flere. Statim ioseph calefecit panniculos et virgo inuoluit. Deinde ioseph voluit vocare aliquā mulierē que lactaret etc. Sed xgo p̄hibuit. Ad quā Ioseph. bñdicta quid facietis. quia nō habetis vos lac. Sicūt medici q; ab eadē radice pcedunt lac et ples. Ideo mulier que nō cognouit virū nō habet lac. R̄ndit virgo. pater. de⁹ p̄uidebit. tunc xgo flexis genibus orauit deum patrē. di. Deus pater vos et ego habem⁹ vnū filiū cōmunē iō vos q; p̄uidetis om̄ibus creaturis p̄uideatis sibi de lacte. Tunc subito vbera virginis fuerunt plena lacte de celo sibi misso. Jō dicit ecclia. Nesciēs virgo virum pepit sine dolo re saluatorem seculorū ipsum regem angelorum sola xgo lactabat vbera de celo pleno. p̄ tertia

Sermo

Cōclusio. Quarta conclusio dicit q̄ illa bñdicta natiuitas fuit p̄ virginem abscondita humiliter. Dic historiam q̄ statim qñ christus fuit nar̄ corpus suum resplenduit sicut sol qñ orit̄. ⁊ nox facta ē vt meridies. ⁊ ita claruit. Cogitate quomō multi qui nō dormiebant admirantes de tanta claritate voluerunt videre fontem luminis ⁊ cōcurrētib⁹ ad taz magnū spectaculū luminis. Virgo sentiens tumultū gentis filiū posuit in p̄sepio. Iudei aut̄ venerūt ⁊ viderunt vñ lumen p̄cedebat. Dixerūt alīquī p̄pheta dicit q̄ qñ messias nascer̄ nox sicut dies illuminabit̄. Dixerūt alī si esset forte iste. Dixerūt quidā taceatis nō curet. si herodes sciret interficeret nos. Ita q̄ timore herodis nō fuerūt ausi recipere regem messia. De isto lumine p̄pheta. Populus qui ambulat i te nebris vidit lucem magnā. habitantib⁹ in regione vmbre mortis lux orta est eis. scz peccati ingratiuitatis lux orta est eis. Multiplicasti gentem scz ad videndū lumen. nō magnificasti leticiam. quia nullū enceniū sibi miserunt nec v̄gini. s. matalf. intranasset. de quo lumine loquit̄. ostēdit cum dicit̄ ⁊ sequit̄ puulus natus est nobis ⁊ filius datus est nobis. nō pater nec sp̄s sanct⁹. **Esa. ix.** Est hic questio quare beata v̄go posuit filium suum in p̄sepio inter bestias. Quid si bos cornibus ⁊ asinus dentib⁹ impetissent. Beatus lucas vult excusare virginē di. Declinavit eū in p̄sepio. qz nō erat ei locus in diuersorio. i. in ista porticu. Sed hic posset hō beato Lu. respondere. Et nunqd̄ virgo que sine dolore ⁊ miseria pepit poterat ipm ponere siue tenere in gremio vel in brachijs. quare posuit eū inf̄ aialia. **Respondet q̄ triplex fuit ratio.**

Prima ad cōplendū vitatē scripturalem.

Secda ad subleuandū nccitatē corpalem.

Tertia ad docendū nos bonitatē moralem.

Quarta ad p̄mū fuit p̄phetatum q̄ inter animalia debebat poni ⁊ p̄ ea adorari humiliter. Cogitate quale gaudiū habuit beata virgo. qñ vidit filium suū adorari a boue ⁊ asino. Et qualem tristitiam qñ videbat ipm a iudeis refutari. Et fuit impleta p̄pheta **Esa. di.** Audite celi ⁊ aurib⁹ p̄cipe terra. qm̄ dñs locutus est. filios enutriti ⁊ exaltaui. ipi autē spreuerunt me. Cognouit bos possessore suū ⁊ asinus p̄sepe dñi sui. isrl̄ aut̄ me nō cognouit. **Esa. j.** Quātū ad scdam rōnē iam videtis quō vigeat frigus in isto tpe. Cogitate si v̄go maria habebat frigus. quia nō legit̄ q̄ portaret vestes foderatas. p̄pter hoc posuit filium suū in p̄sepio vt animalia calefacerent eum cum anhelitu put fuit reuelatum **Abacuc** p̄phete. q̄ de h̄ dixit. Dñe audiui auditū tuū ⁊ timui. Dñe opus tuū cōsideraui in medio duum animalium cōgsceris. **Abacuc. iij. fm. lxx.** Quātū ad tertiam rōnē hoc fecit virgo vt nos instrueret in bonitate morali. Bos est animal magnū habēs

duo cornua que significant dños tempales ⁊ retores cōitarū. **Asin⁹** qui portat onus significat vasallos ⁊ subditos. Et virgo posuit filiū suū in medio ostēdēs q̄ omēs possunt bñ saluari. **Bos** mini seruādo iusticiā. q̄ nec odio nec amore nec timore nec munere faciat contra iusticiam. vasalli etiam seruādo fidelitatē obedientiā ⁊ reuerentia dñis. **Secūdo** bos est animal mūdum q̄ antiquitus sacrificabat deo. ideo signat sacerdotes qui offerunt sacrificiū deo. **Asin⁹** rudis significat laicos. v̄go posuit filium suū in medio innuens q̄ omēs possunt saluari. **Tertio** bos qui nō portat onus sigt̄ diuites qui manib⁹ nō laborāt. **Asinus** significat laboratores si sūt patiētes. **Quarto** bos qui nō habet cornua significat p̄sonas deuotas ⁊ sanctas. duo cornua sunt vera p̄suetia credentia ad fidem. ⁊ p̄mpta obedientia ad mā. data. **asin⁹** accidiosus significat peccatores si sūt penitētes possunt saluari. **Quinto** bos q̄ ruminat ⁊ diuidit vngulā sunt fratos m̄gr̄os ⁊ doctores qui rumināt studēdo ⁊ diuidunt vngulam. i. habent scientiam veteris ⁊ noui testamēti. **Asinus** significat ignorantes. christus ponit in medio rē ⁊ verificat̄ illud dauidicū. hoīes ⁊ iumēta saluabis dñe. quēadmodū multiplicasti miscōtam tuam deus. ps. xxxv. **Nota** homines tam potētes q̄ impotētes tā sapiētes q̄ diuites. ⁊ iumēta. scz peccatores rudes ⁊ ignorātes saluabis domine. **Quinta conclusio** dicit q̄ hec bñdicta natiuitas fuit p̄ sanctos angelos patenter publicata quando apparuit pastorib⁹ dicens optima noua. natus est vobis hodie saluator que est christ⁹ dñs in ciuitate dauid. modū narrat be. lucas. **Dicatur** h̄istoria breuiter de angelis in natiuitate xp̄i quē deus pater misit de celo (vbi fiebat magnū festū de natiuitate christi) ad terram. vt etiaz fieret ibi festū. **Hec** benedicta natiuitas fuit reuelata pastoribus vigilantibus. nō impatori **Octauiano** dormiēti. nec in hierusalē m̄gr̄is ⁊ doctoribus. nec sacerdotib⁹. sed pastoribus carmina cantantibus. **Quare hoc** dicit **Bern⁹**. q̄ pastores habebant q̄nq̄ p̄ditiones in quibus ostēdit quib⁹ p̄sonis deus reuelat sua secreta ⁊ dat suā gloriā. **Primo** pastores vigilant sup gregem rē. In q̄ ostēdit q̄ pastores tam tempales q̄ ecclesiastici debēt vigilare sup gregem eis cōmissum. ne a lupis peccatorū maxime notorioz deuorent. quia ex peccatis secretis nō puniūt cōitas. talibus pastoribus reuelat deus suā gloriā ⁊ gratiā. **Secdo** sonabant cōcorditer illas fistulas. in quo ostēditur q̄ p̄sonis deuotis ⁊ pacificis qui sonant per orones ⁊ supplicationes deus reuelat suā gratiā ⁊ gloriā. **Tertio** quia erāt in deserto in asperitate p̄nie rē. vbi male comedebāt ⁊ bibebant et dormiebāt rē. In q̄ ostēdit q̄ p̄sonis q̄ viuunt in asperitate p̄nie rē. **Quarto** qz erāt homines pauperes rē. **Jo xp̄us.** ve vob diuitib⁹. q̄ h̄ habetis

Dñica infra octa. natiuitatis xpi

colationē vram zc. **Lu. vj.** Quis qz erāt homines simplices. neminē despiciēbant. talib⁹ deus dat suā grām. **Auto. xpi.** Confitebor tibi patre dñe celi z terre. quia abscondisti hec a sapientib⁹ z prudētib⁹ z reuelasti ea puulis **Matth. xj.**

Dñica infra octa. natiuitatis xpi. Sermo. f.

Ecce posit⁹ ē hic in signū cui dīcēt. **Lu. ij.** Certū ē et p̄ sacrā scripturā p̄batū est z clarū q̄ ante aduentū z natiuitatē xpi nullus q̄tūcūqz sanct⁹ potuit inuenire viā paradisi vt possit gloriā h̄re. **Rō.** qz si p̄cedentes ductores errāt in viā oportet etiā sequētes deuiare sic a principio. deus dedit humano generi duos ductores. s. adā z euā qui in p̄ma diēta errauerūt a viā grē z cōsequētē a viā glorie. **Idō** oportuit sequētes ipsos errare z deuiare p̄ desertū huius mūdi in lupos z feras ifernales qui deuorabāt om̄em hoīem. **De hoc dicit Dauid.** Errauerūt in solitudine in inaquoso viam ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. **ps. cvj.** Nota in solitudine. id ē. in deserto. **Quare** hoc cū tū in mūdo eēt multē gētes. **Quare** ergo dicit in solitudine in inaquoso. **Rūsiō** q̄ nisi hō habeat deū secū p̄ grām ipse est solitari⁹ z desertus q̄tūcūqz sit multis gentibus associat⁹. **Et** quia tūc mūdo nō habebat deum incarnatū nec aquas doctrinarū seu angeli/carū. **Idō** vocat mūdū desertū z inaquosum **Si** dicat ab aliq̄ iudeo qundā fons doctrinarū moy si rigabat totū mūdū zc. **Dico** q̄ nō fuit fons aq̄ sed arene terrenorū. **Patet** q̄ quō totus mūdus errauit a viā paradisi. **Sed** mō iam possum⁹ ire viā rectā ad paradysum. **Quia** in xpi natiuitate inuenimus viā. quia sicut pegrini qui vadūt ad aliquā notabilē pegrinationē in biujs inueniūt aliq̄d signū vel crucis vel lapidis. s. monstrans viam rectā ne errent viā. **Sic** deus pater nob̄ viatoribus z pegrinis misit filiū suū. quē nob̄ dedit in signū certū ne erremus viam paradisi. **Idō** de ipso dicit **Lu.** in themate. **Ecce** posit⁹ est hic in signū. s. vie paradisi. patz thema. **Deinde** dicit euāgelistū cui dīcēt. **Idō** in xpo nouitē nato triplex signū p̄ eūdo ad paradysum z cuilibet signo dīcēt a multis. **Que** signa dedit angel⁹ pastoribus di. **Hoc** vobis signū inuenietis infantē pannis iuolutū z positum in p̄sepio. **Lu. ij.** **Ubi** diē tria signa. scz **De** integra puritate. cū dicit inuenietis. zc. **De** volūtaria paup̄tate. cū dicit pannis zc. **De** vera humilitate. cū dicit. positū in p̄sepio. **Pro** qlibet triū dicit thema. **Ecce** posit⁹ est h̄ in signū. **Dico** p̄mo q̄ signū qd̄ habem⁹ in christo nouiter nato ē integra puritas. **Puritas** dī tēgra qñ p̄sistit tā in corpe q̄ in aīa. qz aīa nō est hō nec corp⁹ est hō. sed totū in simul corp⁹ z aīa est homo. **Sic** qñ hō seruat puritatē in corpore a prauo ope nō dicit. pp̄rie pur⁹ nisi etiam fuet

puritatē in aīa expellēdo ab ipsa malas cogitationes. z desideria p̄ suo posse. **Hinc** ē q̄ dñs dās legē dedit duo p̄cepta puritatis. **Unū** p̄ corpore di. **Nō** mechaberis. **Aliud** p̄ aīa di. **Nō** concupisces vxorē pximi tui. q. d. nō sufficit fūare corpus purū s̄ etiam aīam. **h̄** signū puritatis dedit angel⁹ de xpo di. **Inuenietis** infantem. **Voluit** xps nasci iā adult⁹ vt adā sed infās puul⁹ vt ceteri. z h̄ in cōmendationē puritatis. qz infantes nullā habēt corruptionē luxurie nec in corpe nec in aīa. **Hic** exemplū de euāgelio qd̄ recitat a tribus euangelistis. **Matth. xix.** **Mar. x.** z **Lu. xvij.** de gentibus que ex deuotione portabant infantes ad iesum christū. vt tangeret ipsos. quos discipuli phibebant sed iesus indigne tulit. **di.** **Sinite** paruulos venire ad me z nolite phibere eos. **talitū** em̄ est regnū celozū. q. d. q̄ magni z luxuriosi vadunt ad infernū. **Hic** **Mar.** q̄ amplexabat infantes de vno ad alium imponendo manus sup̄ illos. quo facto dixit. **Amen** dico vobis quicūqz nō recepit regnū dei sicut puer non intrabit in ipsum. **Lu. xvij.** **Nota** vt puer. id ē purus. patet ergo q̄ signum in christo nobis datum est integre puritatis. cū dicit. **Inuenietis** infantem. hoc signum secreta fuit ostensum **Raab** meretrici. vt legiē **Josue. ij.** qñ filiū israel debuerant intrare terrā p̄missionis. vt capent ciuitatē **hierico.** z miserunt exploratores. dixit **Raab** meretrix exploratoribus iudeozū. **noui** q̄ domus tradidit vobis terrā hāc. **etern** ruit i nos terroz vester z elāguerūt homines habitatores terre. **Dñs** em̄ vester ipse est deus in celo sursum et in terra deorsum. **detis** mihi vnū signū vt saluetis patrē meū z matrē z sorozes meas z om̄ia q̄ illorum sunt z reseruate nos a morte. **Qui** dederunt sibi funiculum coccineū vt ipm̄ poneret in fenestra appensum. z hoc signo saluata ē. **Talis** est p̄sona luxuriosa deus ordinavit z restrinxit ne illud opus fiat nisi inter vix z vxorē matrimonialiter coniūctos. **hec** mulier raab noīe z etiam officio s̄gt̄ p̄sonā luxuriosam. **Raab** em̄ interpretatur dilatata. sed luxuriosus vult dilatari z ampliari. **d.** **Vxor** mea est senex vel ifirma turpis vel sterilis vel dimisit me. **ideo** zc. **Ecce** **hec** **Raab** dilatata meretrix. de qua dixit dauid in p̄sona christi. **Demor** ero raab babylonis. i. p̄sona luxuriose z cōfuse que nullū ordinē fūat. nec modū de qua memor ē xps in die mortis z iudicij. **Signū** q̄ poterit saluari est suspēdere funiculum coccineū in fenestra. **Funicul⁹** iste ē castitas z ē de trib⁹ filijs. qz q̄ vult viuere caste oportet q̄ fuet tria. scz. **Orationē** spūalem. **Afflictionē** corporalem. **Caritacionē** socialem. **Oro** spūalis ē qñ fit deuote genib⁹ flexis mēte eleuata cogitādo q̄ videat xpm̄ iratū s̄ vos zc. **h̄** mō aīa retinet a malis cogitationib⁹ z desiderijs. **Et** ad scōm neceria ē afflictio corporal⁹ ne caro saltet siue rebel-